

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
3^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗ

**Η ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΞ `ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ
ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΜΟΥΤΑΦΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ5/00

ΜΑΙΟΣ 2001

POSTGRADUATE COURSE IN INFORMATION SYSTEMS
3RD SEMESTER

PAPER FOR THE LESSON: STRATEGIES FOR
IFORMATICS AND TELEMATICS

**CONTINUOUS WEB-BASED
DISTANCE EDUCATION IN PRIVATE
INSTITUTIONS IN GREECE**

MOUTAFIDIS GIORGOS M5/00

MAY 2001

Περίληψη

Σε μια σύγχρονη και ολοένα αναπτυσσόμενη κοινωνία η ανάγκη για διαρκή εκπαίδευση των ατόμων είναι απαραίτητη είτε σε σχέση με τον εργασιακό τους χώρο είτε σε μια προσπάθεια να γνωρίσουν περισσότερα πράγματα και να εξοικειωθούν με νέες πρακτικές. Ωστόσο, ο περιορισμένος ελεύθερος χρόνος του σύγχρονου ανθρώπου και η αδυναμία του παρακολουθεί εκπαιδευτικά προγράμματα σε προκαθορισμένο χώρο και χρόνο συνήθως δρουν ανασταλτικά στην προσπάθειά του για περαιτέρω επιμόρφωση. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου (web-based distance education) δίνει λύση στα παραπάνω προβλήματα αφού επιτρέπει στον εκπαιδευόμενο να καθορίσει ο ίδιος τόσο το περιεχόμενο όσο και το χώρο και το χρόνο του επιμορφωτικού προγράμματος που επιθυμεί.

Η παρούσα εργασία ασχολείται αποκλειστικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που προσφέρουν προγράμματα επιμόρφωσης μέσω του διαδικτύου και τα οποία οδηγούν στην απόκτηση κάποιου πιστοποιητικού σπουδών. Ωστόσο, προτού προχωρήσουμε στην παρουσίαση κάποιων τέτοιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κρίθηκε σκόπιμο να αφιερώσουμε ένα μικρό κομμάτι της εργασίας στην παρουσίαση και επεξήγηση της έννοιας της εκπαίδευσης από απόσταση, στη σχέση εκπαιδευτή και εκπαιδευομένου καθώς και στο σημαντικό ρόλο που παίζει η λεγόμενη αυτονομία του εκπαιδευόμενου αφού, όπως θα εξηγηθεί παρακάτω, αυτός είναι ο πρωταγωνιστής στην παραπάνω σχέση. Αυτό γίνεται στο κεφάλαιο 2.

Προκειμένου ο αναγνώστης να ενημερωθεί για τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων από απόσταση, ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης του διαδικτύου και της εξάπλωσής του σε ευρύτερες πληθυσμιακές μάζες, στο 3^ο κεφάλαιο αναφέρονται οι αντίστοιχοι τρόποι και τα εργαλεία που παρέχει το διαδίκτυο.

Στο 4^ο κεφάλαιο εξετάζονται οι περιπτώσεις τεσσάρων εκπαιδευτικών οργανισμών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της τηλεεκπαίδευσης στην Ελλάδα και επιχειρείται μια σύγκριση ως προς την ποιότητα και το κόστος των υπηρεσιών που προσφέρουν. Τέλος, γίνονται κάποιες κρίσεις και προτάσεις για το μέλλον της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Summary

In a modern and increasingly developing society, the need for continuing education is necessary either for professional reasons either while trying to know more things and be acquainted with new practices. However, limitations of time and space usually inhibit people's efforts for further education.

Web-based distance education is the solution to the matter above since it allows the person to define himself the content, the place and the time of the educational program he wishes to receive.

This paper deals with the services that are offered by private training institutes, which have web-based educational programs. However, before the presentation of such organizations, we devote chapter 2 to distance education as a concept, to the relationship between the tutor and the person who receives distance education and to the importance of the autonomy of the learner since he is the one that is the leader in this relation. In order for the reader to get informed about the technology that is used to implement distance educational programs, as a result of the internet development and its spread to the people, at the 3rd chapter we refer to the ways and the tools that web environment offers.

At the 4th chapter we examine the cases of four training institutes that offer telelearning in Greece and we attempt to compare them according to the quality and the cost of the service that they offer. Finally, at the 5th chapter, we try to draw some conclusions and make some suggestions about the future of distance learning in Greece.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1 Πρόλογος – Ιστορική αναδρομή.....	1
1.2 Ανάγκη για εκπαίδευση από απόσταση.....	2
1.3 Τρόποι υλοποίησης της εκπαίδευσης από απόσταση.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2.1 Δομή προγραμμάτων.....	4
2.2 Η σχέση εκπαιδευτή – εκπαιδευόμενου.....	5
2.3 Η αυτονομία του εκπαιδευόμενου	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
3.1 Ο ρόλος του διαδικτύου στην εκπαίδευση από απόσταση.....	7
3.2 Εργαλεία του διαδικτύου.....	8
3.2.1 Εργαλεία ασύγχρονης επικοινωνίας.....	8
3.2.2 Εργαλεία επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
4.1 Ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και εκπαίδευση από απόσταση στην Ελλάδα.....	10
4.1.1 CIN.....	10
4.1.2 ΔΗΜΗΤΡΑ ON LINE.....	12
4.1.3 MEDIE 1.....	13
4.1.4 DLC.....	14
4.2 Σύγκριση.....	16
4.3 Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	17
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Πρόλογος – Ιστορική αναδρομή

Η εκπαίδευση από απόσταση (distance education) είναι ένα νέο πεδίο εκπαίδευσης που μπορεί να προσφερθεί σε όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, γνωστικού υπόβαθρου σε οποιοδήποτε χώρο και χρόνο. Τα πρώτα παραδείγματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης τοποθετούνται στην δεκαετία του '60 με τη μορφή της εκπαίδευσης δια αλληλογραφίας σε πανεπιστημιακά ιδρύματα βιομηχανικά προηγμένων χωρών όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Η.Π.Α κλπ. Σταδιακά συνέχισε να κερδίζει έδαφος και σε συνδυασμό με την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας των επικοινωνιών κατά την δεκαετία του 1980 απέκτησε περισσότερα πεδία εφαρμογής [1].

Η ανάπτυξη και ευρεία διάδοση του παγκόσμιου ιστού (world wide web) έδωσε επιπλέον ώθηση στον τομέα της εκπαίδευσης από απόσταση και ήταν ουσιαστικά το στοιχείο εκείνο που επέτρεψε την εξάπλωσή της σε ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Παράλληλα, εισήγαγε νέες και πιο προσιτές μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης (τηλεδιάσκεψη, εικονικές αίθουσες διδασκαλίας) με αποτέλεσμα η εκπαίδευση από απόσταση να αποκτήσει μεγαλύτερο κύρος και αξιοπιστία πλησιάζοντας σε διδακτικό περιεχόμενο και αξία αποδεικτικού σπουδών την παραδοσιακή εκπαίδευση καθώς και να γνωρίσει ευρεία διάδοση σε χώρες λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομικά.

Στην Ελλάδα η εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου βρίσκεται σε νηπιακό στάδιο και προσπαθεί να κάνει τα πρώτα της βήματα. Για πρώτη φορά το φθινόπωρο του τρέχοντος έτους θα λειτουργήσει το Εθνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο, το πρώτο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα που θα παρέχει δίπλωμα ισότιμο με των υπόλοιπων κρατικών πανεπιστημιακών ιδρυμάτων [2]. Ωστόσο, υπάρχουν κάποια άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα (φροντιστήρια, κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης κλπ.) τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και επιμορφωτικά σεμινάρια που ποικίλουν σε περιεχόμενο, διάρκεια, μέθοδο διδασκαλίας και κόστος ανάλογα με τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου.

1.2 Ανάγκη για εκπαίδευση από απόσταση

Ποιος είναι όμως ο λόγος ύπαρξης της εκπαίδευσης από απόσταση και γιατί αυτή γνώρισε και γνωρίζει ολοένα και περισσότερη άνθηση; Ποιος είναι ο ρόλος της τεχνολογίας στη σύγχρονη εκπαίδευση από απόσταση;

Πριν προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στα παραπάνω ερωτήματα πρέπει να τονίσουμε ότι η εκπαίδευση από απόσταση είναι, πάνω απ' όλα, εκπαίδευση. Η μόνη πραγματική διαφορά είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος ή/και ολόκληρη η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένου δε γίνεται απευθείας αλλά με τη χρησιμοποίηση κάποιου μέσου. Ωστόσο, αυτό δε συνεπάγεται ούτε τη μείωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος ούτε την αναθεώρηση αυτής καθ' εαυτής της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η εκπαίδευση από απόσταση ξεπρόβαλλε μετά τη βιομηχανική επανάσταση εξαιτίας της ανάγκης να εκπαιδεύονται όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι ανεξάρτητα από χωρικούς και χρονικούς περιορισμούς (Garrison [1]). Με την πάροδο του χρόνου, η ανάγκη για εξειδίκευση ενίσχυσε το ρόλο και την αξία της ενώ η ανάπτυξη και η δημιουργία νέων τεχνολογιών στο χώρο των επικοινωνιών την καθιέρωσαν αφού έλυσαν σε μεγάλο βαθμό τα προβλήματα πρόσβασης (access) και ποιότητας (quality) τα οποία αρχικά εμφανίστηκαν εξαιτίας της αδυναμίας για αμφίδρομη, ταυτόχρονη επικοινωνία (two-way, real-time communication).

Έτσι, η εκπαίδευση από απόσταση βρήκε ένα νέο target group στο πρόσωπο των ενηλίκων που θέλουν είτε για επαγγελματικούς είτε για προσωπικούς λόγους να κατακτούν νέα πεδία γνώσης ή να επεκτείνουν τις γνώσεις τους σε αντικείμενα με τα οποία είναι ήδη εξοικειωμένοι. Φτάσαμε λοιπόν να μιλάμε για «ανοιχτή» εκπαίδευση από απόσταση που σημαίνει ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση το έχουν όλοι οι άνθρωποι ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης κλπ. Δηλαδή, οι συμμετέχοντες σε τέτοια προγράμματα παύουν να είναι αποκλειστικά, όπως παραδοσιακά, τα άτομα νεαρής ηλικίας αλλά και άνθρωποι μεγαλύτερων ηλικιών που επιθυμούν να μάθουν καινούρια πράγματα χωρίς να χρειαστεί να αλλάξουν δραματικά τον τρόπο ζωής τους αφού μπορούν να συμμετέχουν σύμφωνα με το προσωπικό τους χρονοδιάγραμμα [3].

1.3 Τρόποι υλοποίησης της εκπαίδευσης από απόσταση

Στη σύγχρονη εποχή, η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου μπορεί να λάβει χώρα με διάφορους τρόπους, ανάλογα με το είδος και το περιεχόμενο του προγράμματος, τις δυνατότητες των δύο πλευρών για χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών, το κόστος κλπ. Οι κυριότεροι από αυτούς είναι:

- Παραδοσιακή αλληλογραφία
- Ηλεκτρονική αλληλογραφία (ανταλλαγή mails)
- Οπτικοακουστικά μέσα (κασέτες ήχου, βιντεοκασέτες κλπ.)
- Τηλεδιάσκεψη (video-conference)
- Εικονικές αίθουσες διδασκαλίας (virtual classrooms)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Δομή προγραμμάτων

Τα επιμορφωτικά προγράμματα που υλοποιούνται από απόσταση ποικίλουν σημαντικά και παρουσιάζουν αξιόλογες αποκλίσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένα. Αυτό συμβαίνει διότι πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψη η ευελιξία των εκαπιδευτικών αντικειμένων, οι στρατηγικές και οι τρόποι διδασκαλίας καθώς και οι μέθοδοι αξιολόγησης.

Το πόσο δομημένο είναι ένα πρόγραμμα εξαρτάται κατά ένα μεγάλο ποσοστό από το μέσο το οποίο χρησιμοποιείται για την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκαπιδευομένου. Για παράδειγμα, ένα εκπαιδευτικό τηλεοπτικό πρόγραμμα είναι δομημένο σε μεγάλο βαθμό, έχοντας προκαθορισμένα τόσο τα λεγόμενα και τις δραστηριότητες του διδάσκοντα όσο και το περιεχόμενο του μαθήματος. Δεν υπάρχει διάλογος και ως εκ τούτου ούτε η δυνατότητα να αναδιοργανώνεται το πρόγραμμα σύμφωνα με τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου. Αντίθετα, προγράμματα που διεξάγονται μέσω τηλεδιάσκεψης (video-conference) επιτρέπουν την ανταλλαγή απόψεων και ερωταποκρίσεων μεταξύ του δασκάλου και του μαθητή και κατά συνέπεια δεν απαιτείται να είναι δομημένα παρά σε πρωτογενές επίπεδο. Συχνά, παρατηρείται το φαινόμενο τέτοια προγράμματα να είναι δομημένα σε μεγάλο βαθμό, σαν να επρόκειτο για μονόδρομη επικοινωνία, με αποτέλεσμα να μην εκμεταλλεύονται πλήρως τις δυνατότητες που παρέχονται για διάλογο (Moore, [1]).

Οι διαδικασίες που πρέπει να περιλαμβάνει η δομή ενός εξ' αποστάσεως εκπαιδευτικού προγράμματος είναι:

- ◆ *Παρουσίαση:* Στα περισσότερα προγράμματα υπάρχουν παρουσιάσεις πληροφοριών, επιδείξεις ικανοτήτων ή μοντέλα συμπεριφορών και αξιών. Για περιεχόμενα τέτοιου είδους χρησιμοποιούνται συνήθως κασέτες ήχου και εικόνας, ψηφιακοί δίσκοι κλπ.
- ◆ *Υποστήριξη του κινήτρου του εκπαιδευόμενου:* Οι σχεδιαστές ενός εκπαιδευτικού προγράμματος πρέπει να παρακινούν το μαθητή να μάθει καινούρια πράγματα και να διατηρούν αμείωτο το ενδιαφέρον του για τα

μαθήματα. Αυτό γίνεται με διάφορες μεθόδους μέσα στο περιεχόμενο ταινιών και κυρίως μέσω προσωπικού απ' ευθείας διαλόγου καθηγητή – μαθητή.

- ◆ *Παροχή πληροφοριών και συμβουλών:* Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρέπει σε κάθε βήμα να παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες για σωστή χρησιμοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού, για ανάπτυξη ιδιαίτερων τακτικών για μελέτη καθώς και λύσεις σε πιθανά προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευόμενοι. Ο πιο ενδεδειγμένος τρόπος για να γίνει αυτό είναι με ξεχωριστή για τον καθένα επικοινωνία μέσω τηλεφώνου, συμβατικής ή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και, πιο σπάνια, απευθείας συναντήσεων.
- ◆ *Πρακτική εφαρμογή και μέθοδοι εξέτασης και αξιολόγησης:* Οι μαθητές πρέπει να έχουν την ευκαιρία να εφαρμόσουν αυτά που έχουν μάθει. Γι' αυτό πρέπει σε τακτά χρονικά διαστήματα ή στο τέλος του προγράμματος να υποβάλλονται σε γραπτές εξετάσεις είτε σε πραγματικό χρόνο μέσω τηλεδιάσκεψης είτε με την ανάθεση γραπτών εργασιών.
- ◆ *Παροχή στον εκπαιδευόμενο της δυνατότητας να δημιουργήσει ο ίδιος γνώση:* Ο μαθητής πρέπει και μπορεί μέσω διαλόγου με τον εκπαιδευτή να συμμετέχει στη δημιουργία και εξέλιξη του γνωστικού αντικειμένου. Αυτό συμβαίνει κυρίως τα τελευταία χρόνια και θεωρείται ότι είναι η μεγάλη συμβολή του προσωπικού υπολογιστή και του διαδικτύου στην εκπαίδευση από απόσταση (Moore, [1]).

2.2 Η σχέση εκπαιδευτή – εκπαιδευόμενου

Αναμφίβολα, η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης από απόσταση είναι δυναμική. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρόκειται για μια στενά ορισμένη, τυπική σχέση καθηγητή – μαθητή όπως αυτή που υπάρχει στη συμβατική εκπαίδευση αλλά για μια σχέση στην οποία και οι δύο πλευρές μοιράζονται γνώση και εμπειρία και αλληλεπιδρούν ώστε να παραχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Παραδοσιακά, ο καθηγητής έχει πιο πολλή δύναμη από το μαθητή και αποτελεί την ενσάρκωση του «ειδικού» που πρέπει να είναι απόλυτος γνώστης του αντικειμένου και να μεταδίδει τις γνώσεις του στους άλλους. Είναι αυτός που καθοδηγεί και καθορίζει τις ανάγκες του μαθητή και, ως επί το πλείστον, επιβάλλει

αυστηρές κατευθυντήριες γραμμές και προθεσμίες για την αξιολόγηση του μαθητή. Στην εκπαίδευση από απόσταση το τοπίο είναι αρκετά διαφοροποιημένο αφού ο εκπαιδευόμενος είναι αυτός που καθορίζει το περιεχόμενο, τους στόχους και τους τρόπους αξιολόγησης. Επιπλέον, με δεδομένο ότι ο εκπαιδευόμενος είναι ο καταναλωτής (συχνά αυτοχρηματοδοτούμενος) και ο εκπαιδευτής ο «παραγωγός», η σχέση αυτή επηρεάζεται βαθύτατα από τους νόμους της αγοράς με αποτέλεσμα οι εκπαιδευτές να αναγκάζονται να αγωνιστούν στο χώρο της αγοράς εργασίας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι στην αναζήτηση απόκτησης περαιτέρω γνώσης και εμπειρίας, οι εκπαιδευτές συχνά επιθυμούν οι ίδιοι να συμμετάσχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα αλλά, αυτή τη φορά, από την θέση του μαθητή [2].

2.3 Η αυτονομία του εκπαιδευόμενου

Η αυτονομία του εκπαιδευόμενου είναι ο βαθμός στον οποίο ο εκπαιδευόμενος παρά ο εκπαιδευτής καθορίζει τους στόχους, τις εμπειρίες διδασκαλίας και τις μεθόδους αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προγράμματος. Μια τέτοια αυτόνομη συμπεριφορά είναι απολύτως φυσιολογική κυρίως προκειμένου για ενήλικες, οι οποίοι εκ των πραγμάτων έχουν την ικανότητα να αυτοκαθοδηγούνται χωρίς την επίρροια εξωτερικών παραγόντων (Moore,[1]). Επιπλέον, οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι παρουσιάζουν ένα σύνολο χαρακτηριστικών που επιβεβαιώνουν αυτή την τάση όπως οι εμπειρίες από τη ζωή, το ενδιαφέρον για την αντιμετώπιση πραγματικών, καθημερινών προβλημάτων και η απαίτηση για εκπαίδευση που θα ξεπερνά τα στενά όρια του συγκεκριμένου θεματικού περιεχομένου (Stephens,[4]).

Αυτό, ωστόσο, δε σημαίνει κατ' ανάγκη ότι όλοι οι ενήλικες είναι σε θέση να καθορίζουν οι ίδιοι τα στοιχεία εκπαίδευσής τους για δύο λόγους. Πρώτον, είναι τέτοια η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος που τα άτομα γενικά μαθαίνουν να εξαρτώνται από τον δάσκαλο-εκπαιδευτή και δεύτερον οι περισσότεροι ενήλικες επιστρέφουν στη μελέτη μετά την πάροδο πολλών ετών και, όπως είναι φυσικό, χρειάζονται σημαντική υποστήριξη προκειμένου να ανταποκριθούν και σταδιακά να αποκτήσουν την αυτονομία τους (Armstrong, [4]). Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι ο βαθμός αυτονομίας του εκπαιδευόμενου εξαρτάται άμεσα από το ίδιο το επιμορφωτικό πρόγραμμα και από το κατά πόσο αυτό του επιτρέπει να κατανοήσει και να καθορίσει ο ίδιος τις ανάγκες του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Ο ρόλος του διαδικτύου στην εκπαίδευση από απόσταση

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας στο χώρο των τηλεπικοινωνιών ήταν ένας από τους βασικότερους παράγοντες εξάπλωσης της εκπαίδευσης από απόσταση. Τα συστήματα που κατά κύριο λόγο βρίσκουν εφαρμογή στο χώρο της τηλεκπαίδευσης είναι τα αλληλεπιδρώντα (interactive) δίκτυα υπολογιστών, τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα, όπως ειπώθηκε νωρίτερα, γρήγορου και απ' ευθείας διαλόγου μεταξύ εκπαιδευτή – εκπαιδευόμενου σε μη υψηλού βαθμού δομημένα επιμορφωτικά προγράμματα.

Ωστόσο, η πραγματική καινοτομία που εισήγαγε η μέθοδος της τηλεδιάσκεψης είναι η δυνατότητα που παρέχει για real-time επικοινωνία των μαθητών με άλλους μαθητές. Έτσι, δημιουργούνται ομάδες ατόμων που συζητούν και μαθαίνουν με ή χωρίς την παρουσία του διδάσκοντα και οι άμεσες επιπτώσεις είναι πραγματικά αξιοθαύμαστες. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να μοιραστούν γνώμες, απόψεις και εμπειρίες στην προσπάθειά τους για την απόκτηση γνώσεων και, το πιο συναρπαστικό, στο δικό τους χώρο και με το δικό τους ρυθμό. Αυτό είναι κάτι που δεν προσφερόταν από καμία μορφή εκπαίδευσης του παρελθόντος ενώ έχει και το πλεονέκτημα ότι απευθύνεται σε μαθητές διαφορετικών ικανοτήτων αφού ακόμα και οι αργοί και εσωστρεφείς μαθητές μπορούν να συμμετέχουν το ίδιο με τους γρηγορότερους και πιο εξωστρεφείς (Moore, [1]).

Το διαδίκτυο αποτελεί, θα λέγαμε, ένα καλό παράδειγμα ατομικού μέσου. Η ανάλυση υπερκειμένων (hypertexts) αναγκάζει τον αναγνώστη να ενσωματώσει διάβασμα και γράψιμο σε μία διαδικασία με αποτέλεσμα να γίνεται σταδιακά απαραίτητο να δημιουργήσει τη δική του δομή πληροφοριών. Επιπλέον, κάθε τέτοιο κείμενο έχει δυναμικό χαρακτήρα και μπορεί να θεωρηθεί ως αναπτυσσόμενο και διαρκώς μεταλασσόμενο κείμενο [5].

Η χρησιμοποίηση του παγκόσμιου ιστού για την εκπαίδευση από απόσταση επιτρέπει στους διδσκόμενους να εξασκήσουν και να αναπτύξουν την αυτονομία τους λειτουργώντας ως πηγή πληροφοριών για τους συναδέλφους τους. Έτσι, ενισχύεται η προσπάθεια τόσο για δημιουργία κινήτρων όσο και για αυτοδιοίκηση του κάθε

μαθητή. Παράλληλα, η τηλεδιάσκεψη προσφέρει στο χρήστη ένα φιλικό περιβάλλον, διαφορετικό από κάθε άλλη μορφή εκπαίδευσης και έχει παρατηρηθεί ότι οι συμμετέχοντες σε προγράμματα που υλοποιούνται με το μέσο αυτό δηλώνουν ευχαριστημένοι από την αλληλεξάρτηση που δημιουργείται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Οι εκπαιδευτές από την πλευρά τους, πρέπει να είναι προσεκτικοί και να μην αναλώνονται σε υπερδομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα ούτε να προσπαθούν να ελέγχουν πλήρως τον διάλογο που αναπτύσσεται μεταξύ των εκπαιδευομένων. Αντίθετα, πρέπει να δίνουν σε όλους την ευκαιρία να συμμετέχουν και να προσπαθούν οι ίδιοι να εξιτάρουν το ενδιαφέρον αυτών που δε λαμβάνουν μέρος ενεργά (Moore, [1]).

3.2 Εργαλεία του διαδικτύου

Στη συνέχεια, θα αναφέρουμε συνοπτικά τα εργαλεία του διαδικτύου που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση προγραμμάτων τηλεκπαίδευσης. Τα εργαλεία αυτά χωρίζονται κατά κύριο λόγο σε δύο κατηγορίες: αυτά που προσφέρουν ασύγχρονη επικοινωνία (asynchronous communication) και αυτά που επιτρέπουν αλληλεπίδραση σε πραγματικό χρόνο (real time interaction) [6].

3.2.1 Εργαλεία ασύγχρονης επικοινωνίας

- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (electronic mail). Πρόκειται για την πιο δημοφιλή εφαρμογή του διαδικτύου και πολλοί εκπαιδευτικοί οργανισμοί το χρησιμοποιούν για ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εκπαιδευομένων καθώς και μεταξύ αυτών και των εκπαιδευτών.
- Ταχυδρομικές λίστες (mailing lists). Επιτρέπουν την αναδιανομή ενός e-mail σε μια λίστα εγγεγραμμένων διευθύνσεων. Συνήθως αφορούν ένα συγκεκριμένο θέμα για το οποίο οι συμμετέχοντες κάνουν ανακοινώσεις και συζητήσεις.
- Newsgroups. Πρόκειται για μια εφαρμογή του e-mail που επιτρέπει στους χρήστες να ανταλλάσσουν μηνύματα και αρχεία. Η σπουδαιότητά του έγκειται στο ότι, με το κατάλληλο software (newsreader), ένα μήνυμα και όλα

τα σχετικά με αυτό (απαντήσεις, ανακοινώσεις κλπ.) συνδέονται μεταξύ τους με αποτέλεσμα να είναι πιο εύκολο για τον αναγνώστη να παρακολουθήσει το περιεχόμενο μιας ολόκληρης συζήτησης.

- Multimedia e-mail. Προκειμένου να γίνει καλύτερα αντιληπτό το περιεχόμενο ενός μαθήματος «επισυνάπτονται» στο e-mail κάποια αρχεία εικόνας ή/και ήχου (πχ μάθημα βιολογίας).

3.2.2 Εργαλεία επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο

- Εργαλεία τηλεδιάσκεψης βασισμένα σε ανταλλαγή κειμένου (text-based conferencing tools). Επιτρέπουν την ανταλλαγή γραπτών μηνυμάτων μεταξύ πολλών χρηστών ταυτόχρονα και χρησιμοποιούν κυρίως σε εφαρμογές εικονικών αιθουσών διδασκαλίας όπου κάθε ομάδα μαθητών μπορεί να συζητάει ξεχωριστά (σε διαφορετικό κανάλι).
- Εργαλεία τηλεδιάσκεψης βασισμένα σε ανταλλαγή ηχητικών μηνυμάτων (audio conferencing tools). Αντί οι εκπαιδευόμενοι να σπαταλούν χρόνο στο γράψιμο χρησιμοποιούν τέτοια εργαλεία που τους επιτρέπουν να ακούν και να μιλούν, κάτι που προσεγγίζει την παραδοσιακή εκπαιδευτική διάλεξη.
- Εργαλεία τηλεδιάσκεψης βασισμένα σε ανταλλαγή εικόνας (video conferencing tools). Η χρησιμοποίηση εικόνας στα παραπάνω δύο εργαλεία προσθέτει αξία σε μια τηλεδιάσκεψη και ενισχύει σημαντικά την επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες μπορούν να δουν τις κινήσεις και τις εκφράσεις προσώπου των υπολοίπων και αφομοιώνουν καλύτερα το εκπαιδευτικό υλικό.

Όλα τα παραπάνω εργαλεία παρουσιάζουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Η χρησιμοποίησή τους σχετίζεται με έναν αριθμό άλλων παραγόντων όπως το εκπαιδευτικό υλικό, ο αριθμός των εκπαιδευομένων, το κόστος λειτουργίας κλπ. και εξαρτάται άμεσα από την πολιτική του κάθε εκπαιδευτικού ιδρύματος. Επειδή η εμπάθυνση σε περισσότερο τεχνικά θέματα δεν αποτελεί αντικείμενο της εργασίας αυτής, οι ενδιαφερόμενοι ας ανατρέξουν στη σχετική βιβλιογραφία [6].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και εκπαίδευση από απόσταση στην Ελλάδα

Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα, η εκπαίδευση από απόσταση στην Ελλάδα, κυρίως μέσω του παγκόσμιου ιστού, κάνει ακόμα τα πρώτα της βήματα. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προσφέρουν επιμορφωτικά προγράμματα μέσω του διαδικτύου είναι εξαιρετικά λίγα σε σχέση με άλλες βιομηχανικά προηγμένες χώρες αν και αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά τα επόμενα χρόνια με δεδομένη την ανάπτυξη, εν γένει, όλων των μορφών και χρήσεων του διαδικτύου στη χώρα μας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι υπάρχουν πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα (κέντρα ελευθέρων σπουδών και επαγγελματικής κατάρτισης, ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης, φροντιστήρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλπ.) τα οποία έχουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο. Ωστόσο, το περιεχόμενο των ιστοσελίδων αυτών περιορίζεται στον διαφημιστικό τομέα έχοντας ως μοναδικό στόχο την προσέλκυση πελατών, αγνοώντας ή αξιολογώντας ως ασύμφορες τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία για παράδοση μαθημάτων με διαφορετικό τρόπο από τον παραδοσιακό [7].

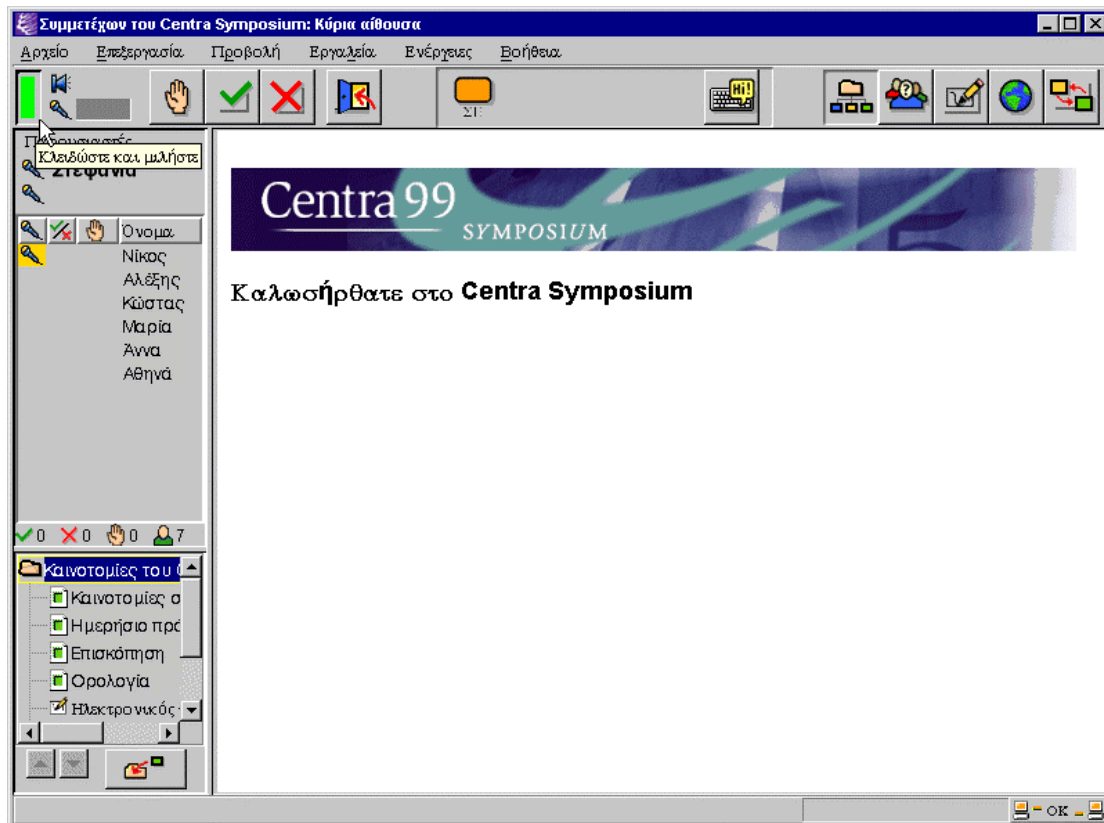
Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε τις περιπτώσεις τεσσάρων εκπαιδευτικών οργανισμών οι οποίοι θεωρούνται πρωτοπόροι στον Ελλαδικό χώρο προσφέροντας ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον εκπαίδευσης από απόσταση μέσω του διαδικτύου.

4.1.1 CIN (<http://www.cin.gr>)

Η Collaborative Interactive Network (CIN) είναι μια εταιρία που έχει ως αποστολή την παροχή εξ' αποστάσεως υπηρεσιών εκπαιδευτικής κατάρτισης μέσω του διαδικτύου. Προσφέρει ζωντανά μαθήματα με αλληλεπίδραση (interactively) που απευθύνονται σε όλους (ιδιώτες, επιχειρήσεις, οργανισμούς κλπ.) με τη χρήση των νέων τεχνολογιών, μέσω της διενέργειας σεμιναρίων, ημερίδων και συσκέψεων [8].

Τα μαθήματα λαμβάνουν χώρα με real-time επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων. Για να γίνει αυτό, απαιτείται η εγκατάσταση ενός ειδικού λογισμικού πακέτου (CENTRA) το οποίο αναπτύχθηκε από τη CIN και επιτρέπει τη μεταφορά φωνής ή και εικόνας (τηλεδιάσκεψη) ώστε να έρθουν σε επαφή οι μαθητές με τον διδάσκοντα (Εικόνα 1). Με τον τρόπο αυτό, δημιουργείται μια εικονική αίθουσα διδασκαλίας στην οποία ο κάθε συμμετέχων ζητά το λόγο και συμμετέχει ενεργά στο μάθημα με απαντήσεις σε ερωτήσεις, απορίες, παρατηρήσεις κλπ. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι η εταιρία παρέχει στους μαθητές δωρεάν το CENTRA καθώς και το αντίστοιχο εγχειρίδιο μέσω της ιστοσελίδας της ή με ταχυδρομική αποστολή σε CD ώστε αυτοί να εξοικειωθούν με τη χρήση του πριν ή και κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων.

Εικόνα 1

Το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι πολυποίκιλο και χωρίζεται σε δύο ενότητες καθεμιά από τις οποίες περιέχει κάποια πεδία.

1η Ενότητα	2η ενότητα
Business/Management	IT Computer
Sales/Marketing	Εξειδικευμένοι Τομείς
Προσωπική ανάπτυξη	
Human Resources	

Κάθε πεδίο εξαντλείται μέσα σε 8-10 σεμινάρια ανάλογα με το εύρος του γνωστικού αντικειμένου. Κάθε σεμινάριο έχει διάρκεια 4, 6 ή 8 ωρών και παραδίδεται, αντίστοιχα, σε 2, 3 ή 4 μαθήματα διάρκειας 2 ωρών το καθένα σε διαδοχικές εργάσιμες ημέρες. Η παράδοση των μαθημάτων γίνεται σε προκαθορισμένο χρόνο και κατά τις απογευματινές, συνήθως, ώρες ώστε να διευκολύνονται οι εργαζόμενοι. Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να παρακολουθήσει όλα τα σεμινάρια που αφορούν σε ένα πεδίο ή να επιλέξει αυτά που τον ενδιαφέρουν περισσότερο. Για το λόγο αυτό, το κόστος δεν είναι ενιαίο για κάθε πεδίο αλλά αφορά σε κάθε σεμινάριο ξεχωριστά και είναι 3.500 δρχ/ώρα για την πρώτη και 2.500 δρχ/ώρα για τη δεύτερη ενότητα.

4.1.2 ΔΗΜΗΤΡΑ ON LINE (<http://online.dimitra.gr>)

Το ΔΗΜΗΤΡΑ ON LINE είναι μία νέα δραστηριότητα του Κέντρου Ενημέρωσης και Επιμόρφωσης ΔΗΜΗΤΡΑ και στοχεύει στην προώθηση της εκπαίδευσης από απόσταση μέσω σύγχρονων τηλεματικών εφαρμογών σε θεματικά πεδία διοίκησης και πληροφορικής [9]. Τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης που προσφέρει είναι:

- Παροχή μαθημάτων με εκπαιδευτικό υλικό που βρίσκεται On-line.
- Υποστήριξη μαθημάτων των οποίων το εκπαιδευτικό υλικό είναι σε μορφή CD-ROM ή βιβλίου.
- Παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης (τεχνικής και εκπαιδευτικής) κατά την διαδικασία κατάρτισης.
- On-line εκπαιδευτικές ασκήσεις και τεστ.
- Παρακολούθηση της εκπαιδευτικής πορείας των καταρτιζομένων.
- Αρχεία αποτελεσμάτων των on-line ασκήσεων για κάθε καταρτιζόμενο.

- Ύπαρξη forum επικοινωνίας εκπαιδευομένων για κάθε μάθημα.
- Video-conference με τους εκπαιδευτές που υποστηρίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ύπαρξη βιβλιοθήκης με τα απαραίτητα προγράμματα τα οποία είναι προ-ρυθμισμένα για πρόσβαση στις υπηρεσίες του ΔΗΜΗΤΡΑ ON LINE.

Τα μαθήματα που προσφέρονται για εκπαίδευση από απόσταση την παρούσα χρονική περίοδο είναι τέσσερα με προοπτική να αυξηθούν τους επόμενους μήνες. Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα μαθήματα αυτά και το αντίστοιχο κόστος καθενός από αυτά.

Όνομα Μαθήματος	Κόστος (δρχ.)
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	40.000
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ	35.000
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ	30.000
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	60.000

4.1.3 MEDIE 1 (<http://sites.netscape.net/medie1gr>)

Η MEDIE 1 είναι μια εταιρία που εξειδικεύεται στον σχεδιασμό και την παροχή ειδικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης από απόσταση με έμφαση στις δυνατότητες του διαδικτύου. Το πρόγραμμα που προσφέρει η εταιρία αποτελεί μια συγκροτημένη προσπάθεια εξέτασης, ανάλυσης και κριτικής προσέγγισης της ανάπτυξης των Μ.Μ.Ε στην Ελληνική γλώσσα και προσφέρει εξειδικευμένη πληροφόρηση σε θέματα θεσμών, οργάνωσης, λειτουργίας και παραγωγής προϊόντων των Μ.Μ.Ε στη χώρα μας [10]. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

- Θέματα ορισμού, θεωρίας, πολιτικού ελέγχου, ιδιοκτησίας, έρευνας των Μ.Μ.Ε.
- Θέματα ανάπτυξης, υπευθυνότητας, δεοντολογίας, επιδράσεων καθώς και οργάνωσης των Μ.Μ.Ε.

- Θέματα οικονομικού σχεδιασμού, διαφήμισης και αναδιοργάνωσης των Μ.Μ.Ε και των επικοινωνιακών βιομηχανιών.
- Ερωτήματα κοινωνικών και εκφραστικών διαστάσεων της δημοσιογραφικής γραφής στα σύγχρονα συγκροτήματα Τύπου.
- Δομές προγραμμάτων, περιεχόμενο εκπομπών, ιδιαιτερότητες, κοινωνικά και αισθητικά χαρακτηριστικά των Ηλεκτρονικών Μέσων Επικοινωνίας (ραδιοφωνία, τηλεόραση).

Το πρόγραμμα αποτελείται από τέσσερις θεματικές ενότητες καθεμιά από τις οποίες ολοκληρώνεται αυτόνομα. Ο σπουδαστής έχει τη δυνατότητα να ολοκληρώσει την κάθε ενότητα και να συνεχίσει αργότερα, ώστε να ολοκληρώσει τις υπόλοιπες. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι από 6 ως 8 μήνες. Για την μελέτη των 4 θεματικών κατηγοριών απαιτούνται συνολικά 3 περίπου μήνες (140 περίπου ώρες). Υπολογίζεται ότι οι απαιτούμενες ώρες μελέτης κυμαίνονται από 8 ως 12 ώρες εβδομαδιαίως. Παράλληλα, υπάρχουν on-line ασκήσεις και εργασίες που απαιτούν καθοδήγηση και ενθάρρυνση από τον επιστημονικό υπεύθυνο του προγράμματος, ώστε οι σπουδαστές να ολοκληρώσουν με επιτυχία το πρόγραμμα καθώς και συνεχή υποστήριξη με σημειώσεις, πρακτικές, δίκτυο ανοικτής συμμετοχής με κείμενα ακαδημαϊκών για διάφορα θέματα, δικτυακή βιβλιογραφία με συνδέσεις σε κείμενα συγγραφέων (στην Αγγλική γλώσσα). Τέλος, υπάρχουν σαφείς οδηγίες, δεσμοί και συνδέσεις με το διαδίκτυο, ώστε η μελέτη της κάθε θεματικής ενότητας από τον σπουδαστή να εξασφαλίζει μεγαλύτερη αφομοίωση του παιδαγωγικού υλικού.

Το κόστος του προγράμματος είναι ενιαίο, περιλαμβάνει όλες τις θεματικές ενότητες και ανέρχεται σε 50.000 δρχ. για ατομική άδεια χρήσης.

4.1.4 DLC (<http://www.dlc.gr>)

Το DLC (Distance Learning Center) είναι ένας εκπαιδευτικός οργανισμός που παρέχει υπηρεσίες τηλεεκπαίδευσης με δύο μορφές. Η μία μορφή αποτελεί ένα πλήρες on-line φροντιστήριο μέσης εκπαίδευσης που απευθύνεται σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου και με δεκάδες έμπειρους καθηγητές καλύπτει τα μαθήματα όλων των

τάξεων. Επίσης, προσφέρει ερωτήσεις και ασκήσεις με τις απαντήσεις-λύσεις τους καθώς και τεστ για κάθε μάθημα, ενώ παράλληλα, παρέχει πλήρη προετοιμασία των μαθητών για την αντιμετώπιση των εξετάσεων και συνεχόμενα τεστ προόδου [11]. Το κοστολόγιο πρόσβασης στο πρόγραμμα φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	61.360 δρχ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	53.100 δρχ
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ - ΙΔΙΩΤΕΣ	44.840 δρχ
ΜΑΘΗΤΕΣ	39.650 δρχ

Σημειώνεται ότι οι παραπάνω τιμές αφορούν μηνιαίες χρεώσεις σε μια τάξη και για όλα τα μαθήματα ενώ, σε κάθε περίπτωση, υπάρχει ένα κόστος εγγραφής το οποίο είναι 22.000 δρχ. και καταβάλλεται εφ' άπαξ μαζί με την πρώτη συνδρομή.

Η άλλη μορφή παροχής υπηρεσιών του DLC είναι ανάλογη με αυτή των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που παρουσιάστηκαν στις προηγούμενες παραγράφους, πρόκειται δηλαδή για την διοργάνωση σεμιναρίων μέσω του διαδικτύου τα οποία στην περίπτωση αυτή, απευθύνονται σε στελέχη επιχειρήσεων. Τα σεμινάρια που διοργανώνονται αυτήν την περίοδο είναι:

- Ανάπτυξη τεχνικών συνεντεύξεων
- Υπεύθυνος διασφάλισης ποιότητας κατά ISO
- Microsoft Word 2000 - μέρος 1ο (αρχάριοι)
- Microsoft Word 2000 - μέρος 2ο

και σύντομα προβλέπεται να ακολουθήσουν και άλλα όπως:

- Τραπεζική χρηματοδότηση επιχειρήσεων
- Εργατικό Δίκαιο
- Διάφορα προγράμματα εφαρμογών γραφείου της Microsoft

Η τιμή συμμετοχής στα παραπάνω σεμινάρια είναι 10.000 δρχ.

4.2 Σύγκριση

Προκειμένου να γίνει σύγκριση των υπηρεσιών των παραπάνω εκπαιδευτικών οργανισμών/ιδρυμάτων πρέπει να καθοριστεί ένα κριτήριο σύμφωνα με το οποίο θα μπορέσουμε να τα κατατάξουμε. Εν προκειμένω, αυτό είναι μάλλον αδύνατο αφού τα σεμινάρια που προσφέρονται διαφέρουν σημαντικά τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τη διάρκειά τους. Παρ' όλα αυτά, θα επιχειρήσουμε να αναφέρουμε συνοπτικά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που διαπιστώθηκαν σε κάθε περίπτωση ώστε να διευκολυνθούν οι ενδιαφερόμενοι στην επιλογή τους. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι και τα τέσσερα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι ιδιωτικά και παρέχουν πιστοποιητικό παρακολούθησης του αντίστοιχου προγράμματος.

Ξεκινώντας από τη CIN, θα λέγαμε ότι πρόκειται για την εταιρία που έχει να επιδείξει το σημαντικότερο έργο στο χώρο της τηλεκπαίδευσης. Προσφέρει έναν αρκετά μεγάλο αριθμό προγραμμάτων και σεμιναρίων που καλύπτουν πολλούς και διαφορετικούς τομείς γνώσης. Έχει το μειονέκτημα ότι, προκειμένου για ιδιώτες, οι συνεδρίες γίνονται σε προκαθορισμένο χρόνο, γεγονός που μειώνει την ευελιξία του προγράμματος αλλά το συγκεκριμένο software που χρησιμοποιείται είναι αρκετά εξελιγμένο και βοηθάει στην καλύτερη διεξαγωγή των μαθημάτων. Ως προς το κόστος, η συγκεκριμένη εταιρία είναι μάλλον ακριβή αφού για την κάλυψη ενός γνωστικού πεδίου που αποτελείται π.χ από 8 σεμινάρια των 6 ωρών απαιτούνται $48 \times 3.500 = 168.000$ δρχ προκειμένου για πεδία της 1ης ενότητας ενώ για αυτά της 2ης ενότητας (εφαρμογές γραφείου κλπ.) $48 \times 2.500 = 120.000$ δρχ. Ωστόσο, το γεγονός ότι κάθε σεμινάριο μπορεί να πληρωθεί ξεχωριστά, βοηθάει στο να συμμετέχουν και άτομα που θέλουν μόνο να συμπληρώσουν τις γνώσεις τους αφού θα επιβαρυνθεί με το κόστος μόνο των σεμιναρίων που τους ενδιαφέρουν και όχι με το συνολικό.

Όσον αφορά στο ΚΕΕ ΔΗΜΗΤΡΑ ON LINE, τα πράγματα είναι απλούστερα αφού τα προσφερόμενα σεμινάρια είναι μόλις τέσσερα. Το ίδρυμα αυτό χρησιμοποιεί επίσης τεχνολογία αιχμής και έχει το πλεονέκτημα ότι παρέχει συνεχή υποστήριξη στον εκπαιδευόμενο με επίλυση αποριών, ερωτήσεων κλπ. Το κόστος κάθε προγράμματος κυμαίνεται μεταξύ 30.000-60.000 και είναι αρκετά χαμηλότερο από το πρόγραμμα της CIN αλλά τα γνωστικά αντικείμενα είναι πολύ λίγα με αποτέλεσμα η εταιρία να μην είναι ανταγωνιστική στα πεδία για τα οποία δεν προσφέρει σεμινάρια. Πάντως, πρόκειται για μια δυναμικά αναπτυσσόμενη στο χώρο της εκπαίδευσης από

απόσταση εταιρία και με την προσθήκη νέων προγραμμάτων θα βρει μεγαλύτερη απήχηση στο κοινό.

Η εταιρία MEDIE 1 δεν μπορεί να συγκριθεί με τις δύο προηγούμενες αφού οι σπουδές που προσφέρει αφορούν αποκλειστικά αυτούς που ενδιαφέρονται για ενασχόληση με τα Μ.Μ.Ε. Δεν προσφέρεται ζωντανή επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντα και εκπαιδευομένων αλλά υπάρχουν on line κάποια τεστ και feedback από την εταιρία ως προς τις επιδόσεις του σπουδαστή. Σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί το κόστος που είναι μόλις 50.000 δρχ. και καλύπτει το σύνολο του προγράμματος.

Τέλος, η εταιρία DLC αν και είναι η μοναδική στο χώρο της τηλεκπαίδευσης που απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν έχει μεγάλο κόστος χρήσης αφού ένας μαθητής χρειάζεται για όλη τη σχολική χρονιά περίπου 400.000 δρχ. αλλά έχει κάλυψη για όλα τα μαθήματα. Βέβαια, το ερώτημα που τίθεται είναι αν ο μαθητής θα χρησιμοποιήσει το DLC επικουρικά, επί πλέον των φροντιστηριακών του μαθημάτων ή θα εμπιστευτεί απόλυτα τις υπηρεσίες που του προσφέρονται μέσω του διαδικτύου χωρίς να επιβαρύνεται με άλλα χρήματα για ιδιαίτερα μαθήματα, φροντιστήρια κλπ. Στην πρώτη περίπτωση είναι μάλλον ασύμφορο ενώ στη δεύτερη αποτελεί μια πολύ καλή και φτηνή λύση για για την οικογένεια του μαθητή. Το ζήτημα είναι αν η εταιρία θα μπορέσει να πείσει το κοινό ότι προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις ώστε αυτό να την εμπιστευτεί ως κύριο φροντιστηριακό ίδρυμα. Ως προς τις άλλες υπηρεσίες που προσφέρει η DLC, στους ενήλικες, το κοστολόγιο είναι ανταγωνιστικό αφού δεν υπερβαίνει τις 10.000 δρχ. ανά σεμινάριο. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι δεν μπορούν να προκύψουν ασφαλή συμπεράσματα αφού δεν είναι απολύτως ξεκάθαρο αν πρόκειται για live μαθήματα ή για εγχειρίδια σε ηλεκτρονική μορφή που βοηθούν τον εκπαιδευόμενο να κατανοήσει καλύτερα κάποιες εργασίες και να τις εκτελέσει καλύτερα και γρηγορότερα.

4.3 Συμπεράσματα – Προτάσεις

Το γενικό συμπέρασμα δεν μπορεί παρά να συμφωνεί με την αρχική κρίση ότι η εκπαίδευση από απόσταση στην Ελλάδα έχει να διανύσει πολύ χρόνο ακόμα προκειμένου να φτάσει σε υψηλό επίπεδο όσον αφορά στη ποιότητα και την ποικιλία των παρεχομένων υπηρεσιών. Είναι γεγονός ότι το εύρος γνώσης που καλύπτουν τα

προσφερόμενα εκπαιδευτικά προγράμματα είναι πολύ περιορισμένο και αφορά κυρίως σε επιστημονικά πεδία σχετικά με τις τεχνολογίες της πληροφορικής. Οι εταιρίες που προσφέρουν επιμορφωτικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης μέσω του διαδικτύου είναι λίγες, με αποτέλεσμα, ελλείψει ανταγωνισμού, να μην γίνονται σημαντικά βήματα βελτίωσης. Εξάλλου, ας μην ξεχνάμε ότι το κοινό στο οποίο απευθύνονται είναι περιορισμένο σε σχέση με άλλες, πρωτοπόρες στην τηλεεκπαίδευση, χώρες (Μ. Βρετανία, Η.Π.Α κλπ.) κυρίως λόγω του μικρού πληθυσμού της Ελλάδας. Πρέπει, λοιπόν, να διδαχθούμε από τις πολιτικές των άλλων κρατών που έχουν ήδη αναπτύξει το δίκτυο παροχής εκπαίδευσης από απόσταση. Επίσης, θα μπορούσε η πολιτεία να ενθαρρύνει τους ήδη υπάρχοντες εκπαιδευτικούς οργανισμούς να δραστηριοποιηθούν στο χώρο του διαδικτύου με τη παροχή επιπλέον κινήτρων (επιδότησεις κλπ.).

Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι η κατάσταση είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ανάπτυξη του διαδικτύου στην Ελλάδα η οποία, ως γνωστόν, συντελείται με πιο αργά βήματα σε σχέση με άλλες χώρες του δυτικού τουλάχιστον κόσμου. Ωστόσο, αν υποθέσουμε ότι τα επόμενα χρόνια η διείσδυση του διαδικτύου στην ελληνική οικογένεια θα εμφανίσει σημαντικά αυξητικές τάσεις μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι ότι τα πράγματα θα βελτιωθούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] “Theoretical principles of distance education”, Desmond Keegan, Routledge Thomson Publishing, 1996.
- [2] <http://sites.netscape.net/Medie1gr/an.htm> Κείμενα για την ανοιχτή και εξ’ αποστάσεως εκπαίδευση (Δημήτρης Λάσκαρης)
- [3] “Reforming open and distance education: Critical reflections from practice”, Terry Evans and Daryl Nation, Kogan Page Ltd., 1998
- [4] “Going the distance: Teaching, learning and researching in distance education”, Nicki Hedge, USDE, Impact Graphics, 1996
- [5] <http://tecfu.unige.ch/edu-comp/edu-ws94/contrib/perava.fm.htm> “Distance education and the WWW”, Daniel Peraya (Πανεπιστήμιο ψυχολογίας και επιστημών της Γενεύης. Ανάμεσα σε πολλά άλλα, υπάρχει το συγκεκριμένο άρθρο που ασχολείται με την εκπαιδευτική χρήση του διαδικτύου)
- [6] “Telelearning via the Internet”, Rafa Kouki and David Wright, Idea Group Publishing, 1999
- [7] “Polymorphic education: a pedagogical framework for open and distance learning”, Lionarakis A., University of Bologna, Italy, EDEN Conference, 1998
- [8] <http://www.cin.gr> Πρόκειται για το επίσημο site της εταιρίας CIN. Περιέχει πληροφορίες για την εταιρία, νέα, τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τον πλήρη κατάλογο των προσφερόμενων μαθημάτων καθώς και ένα πολύτιμο help desk για τους μη εξοικειωμένους με το διαδίκτυο.
- [9] <http://online.dimitra.gr> Είναι η ιστοσελίδα του Κ.Ε.Ε ΔΗΜΗΤΡΑ. Παρέχει πληροφορίες για τη λειτουργία του προγράμματος εκπαίδευσης από απόσταση που προσφέρει ο οργανισμός, το προφίλ των εκπαιδευτών, on line βιβλιοθήκη για τους χρήστες και τον πλήρη κατάλογο των προσφερόμενων μαθημάτων.
- [10] <http://sites.netscape.net/medie1gr> Είναι η ιστοσελίδα της εταιρίας Medie 1 που αναφέρεται στην οργάνωση του προγράμματος για σπουδές από απόσταση στην επικοινωνία. Επίσης, παρέχει συνδέσεις σε άρθρα συνεδρίων, τον οδηγό σπουδών του προγράμματος και τετράδιο για τις on line εργασίες των χρηστών.
- [11] <http://www.dlc.gr> Η ιστοσελίδα του εκπαιδευτικού οργανισμού DLC. Γνωριμία με την εταιρία, τους καθηγητές του φροντιστηρίου, παρουσίαση των υπηρεσιών και demo κάποιων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.